สรุปบทเรียนจากการพัฒนาความรู้

รอบการประเมินที่ 2
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

หลักสูตร
การขับเคลื่อนด้วยข้อมูลสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล
(Data Driven Digital Government Transformation)

จัดทำโดย นางอติรัตน์ วงศ์ดานี
ตำแหน่ง นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ

ทุกหน่วยงานมี Data จำนวนมาก แต่หากไม่เคยนำมาใช้งานจะเป็นเพียงแค่ข้อมูลดิบที่ปราศจากการวิเคราะห์ ซึ่งข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ สามารถบอกแนวโน้ม โอกาส รวมทั้งสามารถนำมาใช้เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร และประกอบการตัดสินใจ ดังนั้น หน่วยงานที่ต้องการนำ Data มาใช้ในการขับเคลื่อนองค์กร จึงต้องมีการสร้าง Mindset เพื่อในบุคลากรในองค์กรเปิดรับและเปิดใจไปในทิศทางเดียวกัน

Data-Driven Mindset การสร้างกรอบความคิดการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล การขับเคลื่อนองค์การไม่จำเป็นต้องใช้ Big Data หรือข้อมูลขนาดใหญ่ อาจใช้เพียง Small Data หรือ ข้อมูลขนาดเล็ก โดยเริ่มจากสร้างการยอมรับภายในองค์กรตั้งแต่ระดับผู้บริหาร จนถึงระดับปฏิบัติงาน ซึ่งเกิดจากวิสัยทัศของผู้บริหารร่วมกับแนวทางในการปฏิบัติงาน รวมถึงการสร้างความตระหนักในการ Sharing Information ภายในองค์กร โดย **7 ขั้นตอน** การสร้างวัฒนธรรมองค์ให้เปิดใจยอมรับการแนวความคิดการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล มีดังนี้

1. ในองค์กรควรมีชุดข้อมูลที่มีชุดข้อมูลที่เชื่อถือได้เพียง 1 ชุด เพื่อให้ทุกหน่วยงานภายในองค์กรสามารถตรวจสอบและเชื่อมโยงข้อมูลกันได้
2. มีแนวทางการเก็บข้อมูลในทิศทางเดียวกัน
3. เปิดเผยข้อมูลบางส่วน ต้องมีการขออนุญาตในการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เป็นความลับและมีความจำเป็นเพื่อให้หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานสามารถเข้าถึงได้ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูล
4. ต้องมีความเข้าใจในการอ่านผลชุดข้อมูล
5. การนำข้อมูลไปใช้อย่างเหมาะสม เพื่อกำหนดทิศทาง วางแผนกลยุทธ์ หรือ ประกอบการตัดสินใจ
6. ใช้ Analytics เพื่อแก้ปัญหาและสร้างนวัตกรรม
7. ผู้บริหารให้ความสำคัญ กับ ข้อมูล โดยผู้บริหารในทุกระดับต้องเปิดใจและให้ความสำคัญในการใช้ข้อมูล

DATA and Digital Transformation โอกาสในการขับเคลื่อนองค์กร โดยมีเป้าหมาย คือ ประสิทธิภาพขององค์กร โดยการนำข้อมูลมาทำให้เป็นสารสนเทศ เพื่อใช้กำหนดทิศทางองค์กรและการขับเคลื่อนองค์กร โดยไม่ปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เปรียบเหมือนคู่ต่อสู้ ถ้าองค์กรไม่มีการปรับตัวก็เหมือนองค์กรแพ้และอาจจะเสียแชมป์ในการแข่งขัน องค์กรจึงต้องมีการปรับตัวอยู่เสมอ

Data-Driven Organization Frameworks กรอบและแนวทางการขับเคลื่อนองค์กรด้วยข้อมูล โดยข้อมูลต้องผ่านการวิเคราะห์เพื่อให้ได้สารสนเทศ ต้องมีปริมาณที่เพียงพอ และต้องมีการแชร์ข้อมูลร่วมกัน ในวิเคราะห์ข้อมูล ต้องมีทักษะการวิเคราะห์แนวโน้ม วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง ดังนั้น การขับเคลื่อนข้อมูลจึงมีเป้าหมายเพื่อการกำหนดยุทธศาสตร์ หรือ กลยุทธ์ เพื่อจัดการ งาน เงิน และคน ให้เหมาะสม

แนวทางการกำหนดกรอบในการขับเคลื่อนองค์กรด้วยข้อมูล โดยใช้ 3S Model

S1 : Signal คือ สัญญาณ และการคาดการณ์แห่งอนาคต หรือ สัญญาณแห่งการปรับตัว

รู้เรา รู้เขา เข้าใจ อนาคต

รู้เรา คือ รู้จักองค์กร ปัญหา หรือ อุปสรรคในการดำเนินการขององค์กร มีอะไรบ้าง

รู้เขา คือ ลูกค้าต้องการอะไร องค์กรสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าหรือผู้รับบริการหรือไม่ มีลูกค้าจำนวนที่เพิ่มขึ้น หรือ ลดลง

เข้าใจอนาคต คือ ปัจจัยภายนอกเปลี่ยนแปลงอย่างไร หรือปัจจัยที่จะเข้ามามีผลกระทบ เช่น เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์และมุมมอง หรือ วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร

เมื่อ **รู้เรา รู้เขา เข้าใจ อนาคต** จะสามารถวางแผนการปรับตัวและกำหนดรูปแบบในการเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้

S2 : Supply chain and Business Model ห่วงโซ่อุปทานและแบบจำลองธุรกิจองค์กร

S2 หรือ **Supply chain** จะดีได้ต้องเกิดจากความเข้าใจ S1 หรือ **Signal** โดยเข้าใจในการดำเนินธุรกิจ หรือการให้บริการ และ ต้องเข้าใจ **3C** ซึ่งประกอบด้วย **Company** เข้าใจองค์กร **Customer** เข้าใจลูกค้า หรือผู้รับบริการ เป็นใครมีพฤติกรรมอย่างไง **Competitor** เข้าใจคู่แข่ง เพื่อสามารถออกแบบ **Business Model** ที่เหมาะสมและสอดรับกับอนาคตได้ดีขึ้น ในการขับเคลื่อนองค์กร ควรหาพันธมิตรเพื่อให้เกิดประโยชน์ที่ดีขึ้นต่อองค์ หาจุดเด่นเพื่อให้ลูกค้าพึงพอใจประทับใจและกลับมาใช้บริการ

S3 : Strategic Design for Future Business การออกแบบกลยุทธ์สำหรับองค์กรในอนาคต

กลยุทธ์เดิมอาจไม่สอดรับกับการเปลี่ยนแปลง ต้องมีการคิดสร้างสิ่งใหม่ๆ มีความแตกต่างจากเดิม หรือ ดีขึ้นกว่าเดิม โดยอาศัยข้อมูลในการขับเคลื่อนองค์กร หน่วยงานมีการแปลงข้อมูลเป็นสารสนเทศ เพื่อนำไม่สู่การวางกลยุทธ์

ข้อสรุปและแนวคิดในการประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์การ

"การขับเคลื่อนด้วยข้อมูลสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Data Driven Digital Government Transformation)" จะประสบความสำเร็จได้ควรเริ่มจากพื้นฐาน การสร้างกรอบความคิดด้านข้อมูล (Data Mindset)

- ความเข้าใจด้านข้อมูล : เรียนรู้ประเภทและนิยามของข้อมูลในยุคดิจิทัล
- การปรับมุมมององค์กร : เปลี่ยนผ่านจากการใช้สัญชาตญาณมาเป็นระบบที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล
- คุณค่าของข้อมูล : ใช้ข้อมูลเป็นหัวใจหลักเพื่อปรับปรุงการทำงานและการบริการประชาชน

รวมทั้งในการขับเคลื่อนองค์กรด้วยข้อมูล ใช้ในขั้นตอนการวางกลยุทธ์หรือแผนปฏิบัติงานขององค์ โดยใช้ข้อมูลในการดูแนวโน้มและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อมองหาโอกาสหรือความเสี่ยงในอนาคต ออกแบบการเชื่อมโยงข้อมูลในกระบวนการทำงานและโครงสร้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และนำผลวิเคราะห์ข้อมูลมาพัฒนาเป็นแผนปฏิบัติการและนโยบายดิจิทัล ของหน่วยงาน

แหล่งที่มา

หลักสูตร : การขับเคลื่อนด้วยข้อมูลสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Data Driven Digital Government Transformation)
ด้านการพัฒนา : ☑ **ทักษะด้านดิจิทัล**
บรรยายโดย : ดร.สุเทพ นิ่มสาย วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล
หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
วิธีการพัฒนาตนเอง : e-learning
วันที่ได้รับการฝึกอบรม : 20 สิงหาคม 2569) **สถานที่ :** กรมพัฒนาที่ดิน